

Hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije, pralni stroji, pomivalni stroji, sušilni stroji, sesalniki in klimatske naprave

Primeri okoljskih zahtev in meril

Verzija 1.2
Maj 2022

1. Predmet zelenega javnega naročanja

V skladu s 7. točko prvega odstavka 4. člena Uredbe o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/2021; v nadaljnjem besedilu: Uredba o ZeJN) mora naročnik okoljske vidike upoštevati, kadar so predmet naročanja hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije, pralni stroji, pomivalni stroji, sušilni stroji, sesalniki in klimatske naprave. Natančnejšo opredelitev teh predmetov določajo 18. do 25. točka Priloge 1 Uredbe o ZeJN.¹

Ti primeri okoljskih zahtev in meril se uporabljajo, kadar so predmet javnega naročila:

- gospodinjski hladilni aparati, napajani iz električnega omrežja in s prostornino shranjevalnega prostora med 10 in 1.500 litri, gospodinjski hladilni aparati, ki so napajani iz električnega omrežja in jih je mogoče napajati tudi akumulatorsko, vključno s tistimi za negospodinjsko uporabo ali hlajenje stvari, ki niso živila, in vgradnimi aparati (hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije);
- gospodinjski pralni stroji, napajani iz električnega omrežja, in gospodinjski pralni stroji, ki so napajani iz električnega omrežja in jih je mogoče napajati tudi akumulatorsko, vključno s tistimi za negospodinjsko uporabo in vgradnimi gospodinjskimi pralnimi stroji (pralni stroji);
- pomivalni stroji, napajani iz električnega omrežja, in gospodinjski pomivalni stroji, ki so napajani iz električnega omrežja in jih je mogoče napajati tudi akumulatorsko, vključno s tistimi za negospodinjsko uporabo in vgradnimi gospodinjskimi pomivalnimi stroji (pomivalni stroji);
- klimatske naprave, napajane iz električnega omrežja z nazivno zmogljivostjo ≤ 12 kW za hlajenje, če izdelek nima funkcije hlajenja, pa za ogrevanje;
- sušilni stroji, ki delujejo na električno energijo iz omrežja ali na plin, so prostostoječi ali vgradni, se uporabljajo za gospodinjske in negospodinjske namene in niso namenjeni profesionalni uporabi;
- sesalniki, ki se napajajo iz električnega omrežja, in sesalniki, ki se napajajo iz električnega omrežja in akumulatorja (hibridni sesalniki), in so namenjeni odstranjevanju umazanije s površine, predvidene za čiščenje, z zračnim tokom.

2. Ključni okoljski vplivi

- Poraba energije in posledične emisije toplogrednih plinov, ki nastanejo pri proizvodnji in rabi.
- Poraba vode v fazi uporabe pralnega ali pomivalnega stroja.
- Uporaba hladilnih sredstev v hladilnikih, zamrzovalnikih in klimatskih napravah ter s tem povezano globalno segrevanje in tanjšanje ozonskega plašča.
- Onesnaženost zraka, tal in vode, bioakumulacija in učinki na vodne organizme zaradi ekstrakcije in predelave materialov ter nevarne snovi, uporabljene v izdelkih.
- Poraba neobnovljivih virov in kritičnih surovin za proizvodnjo izdelkov.
- Proizvodnja izdelkov, ki so lahko pri končnem odlaganju potencialno nevarni odpadki.
- Emisija izpustov in hrup med uporabo pri sesalnikih.

3. Pristop k ZeJN

- Nakup energijsko učinkovitih modelov.
- Nakup aparatov, strojev in naprav, ki so jim priložena navodila za zeleno upravljanje delovanja.
- Nakup izdelkov z omejeno količino nevarnih sestavin in z manjšim potencialom za nastanek nevarnih emisij pri odlaganju.
- Nakup hladilnikov, zamrzovalnikov in klimatskih naprav, ki vsebujejo hladilna sredstva z nizkim potencialom globalnega segrevanja.
- Zasnova za trpežnost in možnost popravila.
- Dolga življenjska doba proizvoda in podaljšanje življenjske dobe izdelka ob koncu njegove tehnične življenjske dobe.

¹ Vir na naslovnici: <<https://doablesustainability.org/wp-content/uploads/2021/02/label2.001-1-780x439.jpeg>>.

- Zasnova za demontažo in ravnanje z izrabljenimi izdelki za čim večjo obnovo virov.

4. Cilji iz Uredbe o zelenem javnem naročanju

Naročnik mora javno naročilo, ki vključuje predmet iz 7. točke prvega odstavka 4. člena te uredbe, oddati tako, da se v posameznem naročilu izpolni cilj, ki je v nadaljevanju določen za ta predmet:

delež hladilnikov, zamrzovalnikov in njihovih kombinacij, pomivalnih, pralnih in sušilnih strojev, sesalnikov in klimatskih naprav, ki so uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, znaša najmanj 80 % vseh artiklov.

5. Akti EU, ki urejajo označevanje glede energijske in drugih učinkovitosti ter o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo

➤ Splošna zakonodaja

- Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str.1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre, spremembi Uredbe (EU) 2017/1369 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1222/2009 (UL L št. 177 z dne 5. 6. 2020, str. 1-31),²
- Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L št. 285 z dne 31.10.2009, str. 10–35),
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/340 z dne 17. decembra 2020 o spremembi delegiranih uredb (EU) 2019/2013, (EU) 2019/2014, (EU) 2019/2015, (EU) 2019/2016, (EU) 2019/2017 in (EU) 2019/2018 glede zahtev za označevanje z energijskimi nalepkami za elektronske prikazovalnike, gospodinjske pralne in pralno-sušilne stroje, svetlobne vire, hladilne aparate, gospodinjske pomivalne stroje ter hladilne aparate z neposredno prodajno funkcijo (UL L št. 68, z dne 26. 2. 2021, str. 62–107),³
- Uredba Komisije (EU) 2021/341 z dne 23. februarja 2021 o spremembi uredb (EU) 2019/424, (EU) 2019/1781, (EU) 2019/2019, (EU) 2019/2020, (EU) 2019/2021, (EU) 2019/2022, (EU) 2019/2023 in (EU) 2019/2024 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo strežnikov in izdelkov za shranjevanje podatkov, elektromotorjev in pogonov s spremenljivo hitrostjo, hladilnih aparatov, svetlobnih virov in ločenih krmilnih naprav, elektronskih prikazovalnikov, gospodinjskih pomivalnih strojev, gospodinjskih pralnih strojev in pralno-sušilnih strojev ter hladilnih aparatov z neposredno prodajno funkcijo (UL L št. 68 z dne 26. 2. 2021, str. 108–148).⁴

➤ Hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2016 z dne 11. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta glede označevanja hladilnih aparatov z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1060/2010, (UL št.

² Trenutna prečiščena različica je dostopna na povezavi: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A02017R1369-20210501&qid=1631538184261>> (3. 8. 2021).

³ Trenutna prečiščena različica je dostopna na povezavi: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0340&qid=1633018994404>> (3. 8. 2021).

⁴ Trenutna prečiščena različica je dostopna na povezavi: <<https://eur-lex.europa.eu/search.html?scope=EURLEX&text=Uredba+Komisije+%28EU%29+2021%2F341&lang=sl&type=q&uick&qid=1633019167485>> (3. 8. 2021).

L 315 z dne 5.12.2019, str. 102), kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.⁵

- Uredba Komisije (EU) 2019/2019 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo za hladilne aparate v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 643/2009 (UL L št. 315 z dne 5.12.2019, str. 187), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/341 z dne 23. februarja 2021.⁶

➤ **Pralni stroji in sušilni stroji**

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2014 z dne 11. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta o označevanju gospodinjskih pralnih in pralno-sušilnih strojev z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1061/2010 in Direktive Komisije 96/60/ES (UL L št. 315 z dne 5.12.2019, str. 29), kakor je bila spremenjena z Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2021/340 z dne 17. decembra 2020 (UL L št. 68 z dne 26.2.2021, str. 62) in popravljena s Popravkom Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2014z objavo v UL L št. 50, z dne 24.2.2020, str. 19.⁷
- Uredba Komisije (EU) 2019/2023 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih pralnih in pralno-sušilnih strojev v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1275/2008 in razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 1015/2010 (UL L št. 315 z dne 5.12.2019, str. 285), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/341 z dne 23. februarja 2021 (UL L št. 68 z dne 26.2.2021, str. 108) in popravljena s Popravkom Uredbe 2019/2023 (UL L št. 50 z dne 24.2.2020, str. 24).⁸
- Delegirana uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. marca 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih sušilnih strojev (UL L št. 123 z dne 9.5.2012, str. 1), kakor je bila popravljena s Popravkom Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 392/2012 (UL št. L 124 z dne 11.5.2012, str. 56) in spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. marca 2014 (UL L št. 147 z dne 17.5.2014, str. 1), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/254 z dne 30. novembra 2016 (UL L št. 38 z dne 15.2.2017, str. 1) in Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2020/1059 z dne 27. aprila 2020 (UL L št. 232 z dne 20.7.2020, str. 28).⁹
- Uredba Komisije (EU) št. 932/2012 z dne 3. oktobra 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih sušilnih strojev (UL L št. 278 z dne 12.10.2012, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2016/2282 z dne 30. novembra 2016 (UL L št. 346 z dne 20.12.2016, str. 51).¹⁰

➤ **Pomivalni stroji**

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2017 z dne 11. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem gospodinjskih pomivalnih strojev z energijskimi nalepkami ter razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) št.

⁵ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2016-20210301>> (6. 8. 2021)

⁶ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2019-20210301>> (6. 8. 2021)

⁷ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2014-20210301>> (10. 8. 2021).

⁸ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2023-20210301>> (10. 8. 2021).

⁹ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02012R0392-20200809>> (10. 8. 2021).

¹⁰ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02012R0932-20170109>> (10.8.2021).

1059/2010 (UL št. L 315 z dne 5.12.2019, str. 134), kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340 z dne 17. decembra 2020 (UL št. L 68 z dne 26.2.2021, str. 62).¹¹

- Uredba Komisije (EU) 2019/2022 z dne 1. oktobra 2019 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pomivalnih strojev v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1275/2008 in razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 1016/2010 (UL L št. 315 z dne 5.12.2019, str. 267), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2021/341 z dne 23. februarja 2021 (UL št. L 68 z dne 26.2.2021, str. 108).¹²

➤ **Klimatske naprave**

- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. maja 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav (UL L št. 178 z dne 6.7.2011, str. 1), kakor je bila spremenjena z Delegirano Uredbo Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. marca 2014 (UL L št. 147 z dne 17.5.2014, str. 1), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/254 z dne 30. novembra 2016 (UL L št. 38 z dne 15.2.2017, str. 1) in Delegirano Uredbo Komisije (EU) 2020/1059 z dne 27. aprila 2020 (UL L št. 232 z dne 20.7.2020, str. 28).¹³
- Uredba Komisije (EU) št. 206/2012 z dne 6. marca 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev (UL L št. 72 z dne 10. 3. 2012, str. 7), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2016/2282 z dne 30. novembra 2016 (UL L št. 346 z dne 20.12.2016, str. 51).¹⁴

➤ **Sesalniki**

- Uredba Komisije (EU) št. 666/2013 z dne 8. julija 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano sesalnikov (UL L 192 13.7.2013, str. 24), kakor je bila spremenjena z UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/2282 z dne 30. novembra 2016 (UL L št. 346 z dne 20.12.2016, str. 51).¹⁵

¹¹ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2017-20210301>> (10. 8. 2021).

¹² Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02019R2022-20210501>> (10. 8. 2021).

¹³ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02011R0626-20200809>> (10. 8. 2021).

¹⁴ Trenutna prečiščena različica na povezavi: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02012R0206-20170109>> (10. 8. 2021).

¹⁵ Trenutna prečiščena različica na strani: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:02013R0666-20170109>> (10. 8. 2021).

7. Okoljske zahteve in merila

7.1. Hladilniki, zamrzovalniki in njihove kombinacije

7.1.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Vsak izdelek, dobavljen v okviru naročila, mora biti uvrščen v najvišji energijski razred, dostopen na trgu (<i>določi naročnik v skladu z metodologijo glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov</i>), kot je določeno v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/2016, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.¹⁶</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2016, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov: Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).¹⁷ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence med ponudniki.</p>
7.1.2 Merilo za oddajo javnega naročila	
1.	<p>Merilo »Večji delež hladilnikov, zamrzovalnikov ali njunih kombinacij z višjim razredom energijske učinkovitosti«</p> <p>Ponudnik ponudi delež hladilnikov, zamrzovalnikov ali njunih kombinacij, ki so uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v višjem odstotku kot najmanj 80 % vseh artiklov.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2016, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov: Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).¹⁸ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence med ponudniki.</p>

¹⁶ Naročnik lahko določi delež izdelkov, ki morajo biti uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v nižjem deležu kot 100 % in je še vedno skladen s cilji uredbe ZeJN, vendar pa ta delež ne sme biti nižji od 80 % izdelkov v najvišjem energijskem razredu. Naročnikom, ki ne zahtevajo, da so vsi izdelki uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, se priporoča, da višji delež izdelkov v najvišjem energijskem razredu od zahtevanega ovrednotijo v okviru meril (primer merila »Večji delež hladilnikov, zamrzovalnikov ali njunih kombinacij z višjim razredom energijske učinkovitosti«).

¹⁷ Glej Pojasnila na zadnji strani.

2..	<p>Merilo »podaljšana garancija«</p> <p>Ponudba, ki ima za izdelke vsaj ... (določi naročnik) let podaljšane garancije za brezhibno delovanje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - garancijski list s podaljšano garancijo.
<p>7.1.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila</p>	
<p>Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:</p>	
1.	<p>Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.</p>

7.2. Pralni stroji in pralno-sušilni stroji

7.2.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Vsak izdelek, dobavljen v okviru naročila, mora biti uvrščen v najvišji energijski razred, dostopen na trgu (<i>določi naročnik v skladu z metodologijo glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov</i>), kot je določeno v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/2014, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.¹⁹</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2014, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov: Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).²⁰ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence med ponudniki.</p>
7.2.2 Merilo za oddajo javnega naročila	
1.	<p>Merilo »Večji delež pralnih strojev in/ali pralno-sušilni strojev z višjim razredom energijske učinkovitosti«</p> <p>Ponudnik ponudi delež pralnih strojev in/ali pralno-sušilni strojev, ki so uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v višjem odstotku kot najmanj 80 % vseh izdelkov artiklov.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2014, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov: Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).²¹ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence med ponudniki.</p>
7.2.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbenimi določili vključi določilo:	
1.	Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

¹⁹ Naročnik lahko določi delež izdelkov, ki morajo biti uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v nižjem deležu kot 100 % in je še vedno skladen s cilji uredbe ZeJN, vendar pa ta delež ne sme biti nižji od 80 % izdelkov v najvišjem energijskem razredu. Naročnikom, ki ne zahtevajo, da so vsi izdelki uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, se priporoča, da višji delež izdelkov v najvišjem energijskem razredu od zahtevanega ovrednotijo v okviru meril (primer merila »Večji delež pralnih strojev in/ali pralno-sušilni strojev z višjim razredom energijske učinkovitosti«).

²⁰ Glej Pojasnila na zadnjih straneh.

²¹ Glej Pojasnila na zadnjih straneh.

7.3. Pomivalni stroji

7.3.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Vsak izdelek, dobavljen v okviru naročila, mora biti uvrščen v najvišji energijski razred, dostopen na trgu (določi naročnik v skladu z metodologijo glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov), kot je določeno v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/2017, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.²²</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2017, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov:</p> <p>Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).²³ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence.</p>
7.3.2 Merilo za oddajo javnega naročila	
1.	<p>Merilo »Večji delež pomivalnih strojev z višjim razredom energijske učinkovitosti«</p> <p>Ponudnik ponudi delež pralnih strojev in/ali pralno-sušilni strojev, ki so uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v višjem odstotku kot najmanj 80 % vseh artiklov.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora za vsak model zagotoviti veljavno energijsko nalepko, izdano v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/2017, kakor je bila spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/340.</p> <p>Metodologija glede opredelitve zahtevanih energijskih razredov:</p> <p>Naročniki naj se sklicujejo na dva najboljša energijska razreda EU, ki sta na voljo v času javnega naročila in ki vključujeta najmanj 25 registriranih modelov v evropski podatkovni zbirki za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL).²⁴ V primeru nedelovanja baze EPREL se naročnikom priporoča, da preverijo trg glede najvišjega energijskega razreda, dostopnega na trgu, ob upoštevanju načela zagotavljanja konkurence.</p>
2.	<p>Merilo »podaljšana garancija«</p> <p>Ponudba ki ima za izdelke vsaj ... (določi naročnik) let podaljšane garancije za brezhibno delovanje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">- garancijski list s podaljšano garancijo.
7.3.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

²² Naročnik lahko določi delež izdelkov, ki morajo biti uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, v nižjem deležu kot 100 % in je še vedno skladen s cilji uredbe ZeJN, vendar pa ta delež ne sme biti nižji od 80 % izdelkov v najvišjem energijskem razredu. Naročnikom, ki ne zahtevajo, da so vsi izdelki uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, se priporoča, da višji delež izdelkov v najvišjem energijskem razredu od zahtevanega ovrednotijo v okviru meril (primer merila »Večji delež pomivalnih strojev z višjim razredom energijske učinkovitosti«).

²³ Glej Pojasnila na zadnjih straneh.

²⁴ Glej Pojasnila na zadnjih straneh.

7.4. Klimatske naprave

7.4.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Klimatska naprava²⁵ mora imeti razmerje sezonske energijske učinkovitosti $SEER \geq 6,10$, zaradi česar je glede hlajenja uvrščena v razred energijske učinkovitosti A++, in koeficient sezonske učinkovitosti $SCOP \geq 3,40$, zaradi česar je glede ogrevanja uvrščena v razred energijske učinkovitosti A ali višje.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– nalepko o energijski učinkovitosti ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
2.	<p>Enokanalna klimatska naprava²⁶ mora imeti razmerje energijske učinkovitosti $EER_{rated} \geq 2,60$ in nazivni koeficient učinkovitosti $COP_{rated} \geq 3,30$, zaradi česar je uvrščena v razred energijske učinkovitosti A ali višje.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– nalepko o energijski učinkovitosti ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
3.	<p>Dvokanalna klimatska naprava²⁷ mora imeti razmerje energijske učinkovitosti $EER_{rated} \geq 2,60$ in nazivni koeficient učinkovitosti $COP_{rated} \geq 3,10$, zaradi česar je uvrščena v razred energijske učinkovitosti A ali višje.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve,– nalepko o energijski učinkovitosti ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
7.4.2 Merila za oddajo javnega naročila	
1.	<p>Merilo »višji razred energijske učinkovitosti«²⁸</p> <p>Ponudba za klimatsko napravo, ki ima razmerje sezonske energijske učinkovitosti $SEER \geq 8,50$, zaradi česar je glede hlajenja uvrščena v razred energijske učinkovitosti A+++ , in koeficient sezonske učinkovitosti $SCOP \geq 4,00$, zaradi česar je glede ogrevanja uvrščena v razred energijske učinkovitosti A+ ali višje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p>

²⁶ Enokanalna klimatska naprava je klimatska naprava, pri kateri se vsesani zrak kondenzatorja ali uparjalnika med hlajenjem ali ogrevanjem dovaja iz prostora, v katerem je nameščena enota, odvaja pa se iz tega prostora.

²⁷ Dvokanalna klimatska naprava je klimatska naprava, pri kateri se vsesani zrak kondenzatorja ali uparjalnika iz zunanega okolja med hlajenjem ali ogrevanjem dovaja v enoto skozi kanal, v zunanje okolje pa se odvaja skozi drugi kanal, in ki je v celoti nameščena blizu stene v prostoru, ki ga je treba klimatizirati.

²⁸ To okoljsko merilo se uporablja za klimatske naprave, ki niso enokanalne ali dvokanalne.

2.	<p>Merilo »višji razred energijske učinkovitosti« Ponudba z enokanalno klimatsko napravo, ki ima razmerje energijske učinkovitosti $EER_{rated} \geq 3,10$ in nazivni koeficient učinkovitosti $COP_{rated} \geq 2,60$, zaradi česar je uvrščena v razred energijske učinkovitosti A+ ali višje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je merilo izpolnjeno, ali – nalepko o energijski učinkovitosti ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno.
3.	<p>Merilo »višji razred energijske učinkovitosti« Ponudba z dvokanalno klimatsko napravo, ki ima razmerje energijske učinkovitosti $EER_{rated} \geq 3,10$ in nazivni koeficient učinkovitosti $COP_{rated} \geq 3,60$, zaradi česar je uvrščena v razred energijske učinkovitosti A+ ali višje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je merilo izpolnjeno, ali – nalepko o energijski učinkovitosti ali – ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno.
7.4.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeni določila vključi določilo:	
1.	Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

7.5. Sušilni stroji

7.5.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	<p>Sušilni stroj mora imeti indeks energijske učinkovitosti $EEl < 32$, zaradi česar je uvrščen v razred energijske učinkovitosti A++ ali višje.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– nalepko o energijski učinkovitosti ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
2.	<p>Kondenzacijski sušilni stroj mora imeti ponderirano kondenzacijsko učinkovitost $C_t > 90$, zaradi česar je uvrščen v razred kondenzacijske učinkovitosti A.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– nalepko o učinkovitosti sušenja ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
7.5.2 Merilo za oddajo javnega naročila	
1.	<p>Merilo »višji razred energijske učinkovitosti« Ponudba za sušilni stroj, ki ima indeks energijske učinkovitosti $EEl < 24$, zaradi česar je uvrščen v razred energijske učinkovitosti A+++ , se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da je merilo izpolnjeno, ali– nalepko o energijski učinkovitosti ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da je merilo izpolnjeno.
2.	<p>Merilo »podaljšana garancija</p> <p>Ponudba, ki ima vsaj ... (določi naročnik) leta podaljšano garancijo za brezhibno delovanje, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do drugih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja:</p> <p>Ponudnik mora ponudbi priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">- garancijski list s podaljšano garancijo.
7.5.3 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

7.6.Sesalniki

7.6.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg drugih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila ali posameznega sklopa, določi:	
1.	Sesalnik mora imeti letno porabo energije $AE \leq 28,0$ kWh/leto. ²⁹ Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti: <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
2.	Sesalnik mora imeti izpust prahu dre $\leq 0,02$ %. Način dokazovanja: Ponudnik mora ponudbi priložiti: <ul style="list-style-type: none">– tehnično dokumentacijo proizvajalca, iz katere izhaja, da so izpolnjene zahteve, ali– ustrezno dokazilo, iz katerega izhaja, da so izpolnjene zahteve.
7.6.2 Posebna določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbena določila vključi določilo:	
1.	Če ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik odstopi od te pogodbe.

²⁹ Za sesalnike trenutno ne obstajajo energijski razredi, zato so navedene minimalne absolutne vrednosti, kakor so bile v veljavi do teh prenovljenih primerov.

Pojasnila

Nalepka o energijski učinkovitosti (t. i. energijska nalepka) pomaga kupcem izbrati izdelke, ki porabijo manj energije, in s tem znižati strošek za nakup električne energije. Oznake so lahko tudi spodbuda za podjetja, da razvijajo in vlagajo v energijsko učinkovito načrtovanje izdelkov.

Evropska podatkovna zbirka za označevanje energijske učinkovitosti ([EPREL](#))

Od 1. januarja 2019 dobavitelji registrirajo svoje proizvode v podatkovni zbirki EPREL, preden jih prodajajo na evropskem trgu.

Javni naročniki (in potrošniki) lahko v podatkovni zbirki o proizvodih EPREL iščejo energijske nalepke in informacijske liste proizvodov, vključno z energijskim razredom. Baza EPREL nudi podrobne informacije o vseh registriranih proizvodih, učinkovitosti energetske učinkovitosti, dimenzijah modela, vrsti proizvodov in njihovih posameznih količinah ali minimalni garanciji, ki jo ponuja dobavitelj. Iz Baze EPREL je mogoče tudi izvažati podatke.

Razpoložljivost proizvodov z zahtevanimi zmogljivostmi in značilnostmi je mogoče preveriti na dva načina in sicer: neposredno prek podatkovne zbirke EPREL, dostopne na spletni strani: [EPREL](#) (1. 5. 2021) ali pa s skeniranjem QR kode, ki je navedena na novih energijskih nalepkah za konkretni proizvod (samo v primeru proizvodov, ki imajo prevrednoteno energijsko nalepko – televizorji, monitorji, pomivalni stroji, pralni stroji, pralno sušilni stroji, hladilniki, zamrzovalniki in aparati za shranjevanje vina ter svetlobni viri).

OPOMBA: Zaradi zapletenega postopka verificiranja dobaviteljev, ki vpisujejo podatke v bazo EPREL, se javni vpogled v bazo na spletni strani: [EPREL](#) postopno nadgrajuje in ni nujno, da so podatki o določenem proizvodu že javno dostopni kljub temu, da se prodaja na EU trgu. V tem primeru se proizvodi, ki imajo prevrednoteno nalepko, lahko preverijo s skeniranjem QR kode, ki je navedena na novih energijskih nalepkah.

Energijska nalepka označuje, v kateri razred energijske učinkovitosti od A do G se uvršča naprava glede na rabo energije. Oznaka A (zelene barve) pomeni največjo energijsko učinkovitost, oznaka G (rdeča) pa najmanjšo. Ker se je izkazalo, da oznake A+, A++ in A+++ zmedejo potrošnike, se tako razvrščanje postopoma odpravlja, kakor je prikazano zgoraj. Nov sistem razvrščanja ponovno uvaja razrede od A do G (brez A+, A++ in A+++), vendar pa so ob pretvorbi z namenom spodbujanja razvoja bili izdelki, ki so bili razvrščeni v razrede A+, A++ in A+++ , pretvorjeni pretežno v razrede nižje energijske učinkovitosti.³⁰ Iz tega razloga je pomembno, da naročniki spremljajo razvoj in stanje vpisanih izdelkov v bazi EPREL ter naročajo izdelke, ki so uvrščeni v najvišji energijski razred, dostopen na trgu, kakor izhaja iz baze EPREL. Komisija v priporočilih za predmete, ki so bili na ravni EU že posodobljeni, usmerja naročnike, da naj zahtevajo višji energijski razred šele, ko bo v bazi EPREL vpisanih vsaj 25 izdelkov, kar omogoča dovolj konkurence na trgu. **Oba sistema bosta v veljavi še nekaj časa do popolne opustitve starih razredov.**

Nova – prevrednotena energijska nalepka (samo v primeru proizvodov – televizorji, monitorji, pomivalni stroji, pralni stroji, pralno sušilni stroji, hladilniki, zamrzovalniki in aparati za shranjevanje vina ter svetlobni viri) vključuje informacijo o porabi električne energije (podatki se razlikujejo glede na vrsto izdelkov), s piktogrami in QR-kodo pa prikazuje tudi druge koristne informacije, povezane z energijo.

³⁰ Več informacij na spletni strani:

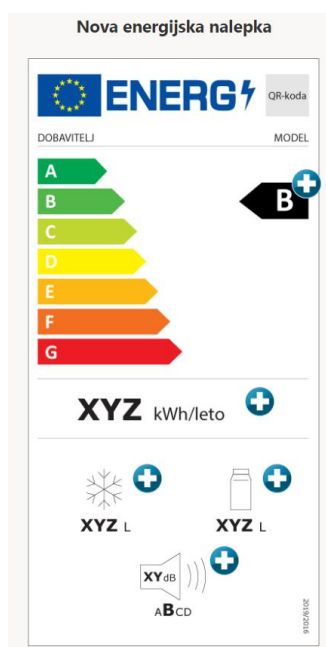
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/energy_climate_change_environment/standards_tools_and_labels/documents/rescaled_eu_energy_labels_and_transition_period.pdf (10. 8. 2021).

Glavni elementi nove energijske nalepke so:

- QR-koda: potrošniku omogoča, da dobi dodatne informacije o izdelku, in sicer tako, da kodo preprosto »prebere« s pametnim telefonom;
- nova lestvica: od A do G, brez razredov, označenih s plusi;
- poraba energije: podatki so različni glede na vrsto izdelkov. Pri hladilnikih, denimo, je prikazana letna poraba energije, pri pomivalnih, pralnih in pralno-sušilnih strojih poraba energije za 100 ciklov, pri zaslonih in svetilih pa za 1000 ur uporabe;
- piktogrami: prikazujejo delovanje in druge lastnosti izdelka. Število in vrste piktogramov se od izdelka do izdelka razlikujejo.

Na sliki spodaj je prikazana vsebina in oblika nalepke za primer hladilnika. Vsebina in oblika nalepke za predmet, ki se ureja v tem primeru je urejena v področni zakonodaji EU, ki je navedena v točki 5, v predpisu, ki se nanaša na energetska učinkovitost.

Prikaz nove energijske nalepke – primer hladilnika

Vir: <https://belt.zps.si/hladilniki.php>.